

opusdei.org

Radna ljeta

Kada god bi kardinal Pizzardo susreo mons. Escrivu, bez obzira na to tko gleda, uzeo bi njegovu glavu među svoje ruke i glasno ga poljubio objašnjavajući: „Hvala ti što si me naučio kako se odmarati!“

18.07.2013.

Kada god bi kardinal Pizzardo susreo mons. Escrivu, bez obzira na to tko gleda, uzeo bi njegovu glavu među svoje ruke i glasno ga poljubio objašnjavajući: „Hvala ti što si me naučio kako se odmarati!“ A ako bi

vidio da su ljudi ostali začuđeni, nastavio bi: „Bio sam jedan od onih ljudi koji misle da u ovom životu, ako ne radiš, gubiš vrijeme. Ali on mi je dao novu, prekrasnu ideju: odmor ne znači ne činiti ništa, nije to lijenost ili obamrlost, već promjena zanimanja, okrenuti se drugačijoj, korisnoj, opuštajućoj aktivnosti na kratko vrijeme.“*

Kardinal Pizzardo bio je utjecajan čovjek u Vatikanu, bio je tajnik Svete Stolice i prefekt kongregacije za Sjemeništa i Sveučilišta. Vrlo je dobro znao što to znači naporno raditi, ali nije ništa znao o vrsti aktivnog, obogaćujućeg odmora koji uopće nije gubitak vremena.

Mnoge je godine i sam mons. Escriva odgovarao onima koji su inzistirali na tome da prestane sa svojim aktivnim radom, „Odmorit ću se onda kada kažu ‘Počivao u miru’.” Kako je vrijeme prolazilo, međutim,

shvatio je da je u krivu i objasnio je: „Ne možete svoju glavu i svoje tijelo držati pod neprestanim stresom; ako budete to činili, srušit ćete se.“

Međutim, sve do 1958.godine nije imao priliku otići nekuda i odmoriti se.

„Ovaj čovjek u svojoj glavi ima apsolutnu atomsku bombu“

Od 1958.godine pa nadalje mons. Escriva običavao je napustiti Rim i ljeto provesti u Velikoj Britaniji, Irskoj, Francuskoj ili Španjolskoj, odsjedajući u iznajmljenim kućama. 1958., 1959.i 1960.godine nekoliko je tjedana u srpnju i kolovozu proveo u Woodlands, iznajmljenoj kući na samom kraju Courtenay Avenue, prema sjevernom dijelu Hampstead Heath u Londonu. Tijekom svih tih ljeta kombinirao je odmor i učenje, uz poticanje ljudi iz Opusa Dei i njihovih apostolata i to ne samo u Velikoj Britaniji i Irskoj, već i u

kontinentalnoj Europi: cestom je putovao u različite gradove Francuske, Španjolske i Njemačke 1960., a 1962. je otišao u Austriju, Švicarsku i Francusku.

U ljeto 1963. godine nekoliko je tjedana proveo u kući koja se zove Reparacea u Navarri u sjevernoj Španjolskoj, između San Sebastiana i Pamplone, a 1964. otišao je u Elorrio, gradić blizu Bilbaoa. Zamolio je don Alvara i velečasnog Javiera Echevarriju, koji su uvijek putovali s njim, da predlože planove i programe za rad na drugim stvarima od onih kojim bi se inače bavili, a najveći je dio zadataka vezanih za upravljane Djelom prebacio na druge. Ali njegov um, moćan i pun ideja, nije mogao usporiti.

Viktor Frankl, psihijatar iz Viennese, bio je Freudov učenik i Židov baš poput njega, koji je s vremenom krenuo razbijati mitove oko svojeg

bivšeg učitelja. Jednom je, nakon što je posjetio mons. Escrivu u Villi Tevere rekao: „Ovaj čovjek u svojoj glavi ima apsolutnu atomsku bombu.“ Tijekom tih ljeta, uz čitanje, učenje i pisanje, mons. Escriva izbacivao bi na tisuće zamisli, poticajnih inicijativa, domišljatih rješenja i nezamislivih otkrića, koje bi sam zapisao ili bi nekoga drugog zamolio da ih zapiše, kako bi ih pokrenuo po svom povratku u Rim, na početku nove akademske godine.

„Oče, to je varanje!“

Možda najzanimljivija stvar vezana uz odmore mons. Escrive bila je manjak prtljage: putovao je bez ičega. Nikada nije „odmarao sa stilom“, i nije zahtijevao ni plažu ni bazen ni spa ni sunce. Putovao je u bež Fiatu 1100, s jako malo prtljage i bez ribičkog štapa, teniskih reketa ili palica za golf; pa čak ni bicikla za ugodnu vožnju u predvečerje. Mons.

Escriva nikada nije imao vremena za naučiti bilo koji drugi sport osim hodanja.

Od 1965. nadalje mons. Escriva počeo je kolovoz provoditi izvan Rima, ali opet u Italiji. Naučio je jeftin sport koji nije zahtijevao ništa posebno: *le bocce*, talijansku igru s boćama koja je zahtijevala vještinu i uključivala je saginjanje, kotrljanje kugle i ponovo dizanje. Kako se igra igrala na običnoj suhoj zemlji na otvorenom, dizali bi se golemi oblaci prašine pa bi mons. Escriva sve sa sebe presvukao da bi igrao, oblačeći staru majicu, stare hlače i crne tenisice.

Nije bio osobito dobar u boćanju, ali bila je to igra za četvero, dvojicu sa svake strane, što je unosilo dodatnu uzbudljivost i natjecateljski duh. Mons. Escriva obično bi igrao s arhitektom Javierom Cotelom, članom Djela i čovjekom koji je inače

vozio automobil mons, Escrive, protiv don Alvara i velečasnog Javiera Echevarrije, koji bi uvijek pobjeđivali. Bilo je zaista zabavno gledati koliko se mons. Escriva trudio pobijediti uobičajene pobjednike. Ponekad, kada bi bio njihov red na bacanje, pomalo bi ih zadirkirao kako bi ih izbacio iz ravnoteže.

„Oče, to nije fer! To je varanje!” protestirao bi netko od njih. .

„Ali Alvaro, to je sve dio igre!” odgovorio bi mons. Escriva. „Zar se ne ponosiš koliko dobro to radiš? Pa, moraš imati i neke smetnje!”

Jednog su dana dva para već dosta dugo igrala. Ostala je još samo jedna boća: ona mons. Escrive. S malo sreće mogao bi postići maksimalan broj bodova, ako bi uspio svoju boću postaviti na točno određeno mjesto. Bacio je. Na iznenađenje svih, osobito na svoje iznenađenje, boća je sletjela upravo tamo gdje je i trebala.

S izrazom krivnje odmah je izjavio: „Nikada to više neću učiniti – ovo je gore od mog uobičajenog varanja. Da vam kažem što sam učinio?“

Trojica su ga znatiželjno pogledala.

Mons. Escriva stišao je glas, baš kao da ga je sram onoga što će reći: „Prije nego sam bacio boću, snažno sam se svom anđelu čuvaru pomolio za dobar pogodak. Ali sada mi je jasno koliko je pogrešno uplitati moga anđela u igru koja nema ama baš nikakvu važnost.“

1965.: Castelletto del Trebbio.

1965. jedan im je prijatelj don Alvara, gospodin Scaretti, dao na korištenje kuću na imanju u Castelletto del Trebbio, oko dvadeset kilometara udaljenom od Firenze, uz uvjet da odu prije sredine kolovoza kada je on sam planirao ići tamo sa svojom obitelji.

Kuća je bila stara, u lošem stanju i daleko od udobne. Nije bilo ni telefona ni televizije. Do nje se dolazilo teškim usponom preko jednog brda i sa svih je strana bila okružena poljima s usjevima. Poput cijele Toskane, područje je imalo kontinentalnu klimu, vrlo hladnu tijekom zime i vrlo vruću tijekom ljeta. Mons. Escriva, don Alvaro, velečasni Javier i Javier Cotelo tamo su proveli nekoliko tjedana srpnja i kolovoza.

Stranac u tuđoj kući

Ovdje u Castelletto del Trebbio, baš kao i u svakoj kući gdje bi provodio svoje praznike, mons. Escriva bio je svjestan da koristi zgradu, pokućstvo i stvari koje nisu njegove, i jako je pazio da ništa ne ošteti. Ako bi odlučili nešto od pokućstva pomaknuti kako bi im ugodnije bilo raditi i učiti, zamolio bi Javiera Cotela da „izradi crtež sobe kakva je

bila, kako bi mogli sve vratiti na svoje mjesto kada budu odlazili.“ Također bi pazio da pokućstvo ne ostavlja tragove na zidovima, i žarulje bi mijenjao kada bi to bilo potrebno čak i kada bi to značilo da se mora otići u selo po nove.

Nije mu smetalo to što se osjeća kao stranac u tuđoj kući. Upravo suprotno, to mu je pomoglo živjeti u potpunoj nenavezanosti i siromaštvu, a za tuđe se stvari brinuo baš kao da su njegove. Jednog ljeta u Londonu vidio je mrave kako u savršenom redu jedan za drugim marširaju od vrta prema dnevnoj sobi i preko balkona na drugu stranu. Nazvao je Doru i Rosaliju i zamolio ih za usisivač. Tada je uz pomoć velečasnog Javiera krenuo eliminirati te „trupe“. Godinama kasnije, tijekom ljeta u Premenu u sjevernoj Italiji, pomogao je u sličnoj operaciji, ovog puta naoružan golemim štapom dok su velečasni

Javier Echevarria i Javier Cotelo spalili mravinjak benzinom. Ne postoji čovjek, bez obzira koliko mudar, slavan ili svet bio, koji ne uživa igrati se rata s vrlo korisnom izlikom da se radi o uništavanju štetočina.

Za te je tjedne mons Escriva napravio tablicu s vremenom za molitvu, rad i sportove, pješačenja i izlete. Radio je na reviziji teksta "*Upute svetog Gabrijela*" koje je napisao za supernumerarije i apostolat s osobama u braku.

Mons. Escriva počeo je svoj tekst pisati u svibnju 1935., a završio ga je u rujnu 1950. Tada nije bilo kopirnih uređaja, samo jedna vrsta stroja koja je proizvodila loše kopije; a kopirni stoj u Villi Tevere tada još nije postojao. Tako da su istipkali kopije kako bi ih proslijedili u zemlje u kojima je Djelo započelo sa svojim apostolatom. Neke od tih kopija

imale su greške u sintaksi i nedostajale su im neke riječi. Isto se dogodilo i s drugim “Uputama” (*Uputama svetog Rafaela* i apostolata s mladima te *Uputama svetog Mihaela* koji se tiču numerarija i Pridruženih članova Djela koji ostaju u celibatu.) Mons. Escriva sve je to prikupio kako bi pripremio samo jedan pisani tekst koji će se isprintati u Villi Tevere. Sada je došlo vrijeme da se pripremi ovo izdanje.

Prije toga mogli smo vidjeti koliko se značenje jedne rečenice može promijeniti samo zbog pogrešno stavljenog zareza ili točke, ili zbog ispuštanja pojedinog priloga, a to je osobito važno u slučaju „fundamentalnih“ tekstova čiji je karakter trebao ostati netaknut. Mons. Escriva razgovarao je s don Alvarom i velečasnim Javierom Echevarrijom o potrebi da se bude „samokritičan i zaista dobro

odrađuje posao jer traljavo odrađen posao ne možemo prikazati Gospodinu.“ Tih je dana osobito inzistirao na „borbi oko malenih stvari“.

Također je proučavao dokumente Drugog vatikanskog koncila i molio za velika pitanja koja je još trebalo prodiskutirati: ona koja se tiču svećenika i redovnika. Bio je zahvalan za dokument *Lumen Gentium*, čije su pojedine točke odzvanjale duhom Opusa Dei, koji je također postao dio preporučivanog učenja Crkve. Mons. Escriva mnogo je vremena provodio u malenoj kapelici koju su postavili tamo u Castelletto del Trebbio, zahvaljujući Bogu za Crkveno dopuštenje onoga što se dugo kritiziralo, pogrešno shvaćalo i odbacivalo.

Budući da u kući nije bilo televizije i da su dnevne novine dolazile kasno tijekom dana, svakog bi dana pri

povratku iz šetnje mons. Escriva tražio dopuštenje od don Alvara da uključi radio kako bi poslušali vijesti u jedan. Htio je znati što se događa u svijetu. Gotovo bi uvijek nešto nadnaravno komentirao i ohrabrivao bi svakoga tko bi bio s njim da se moli za tu i tu zemlju ili situaciju ili osobu.

* Ovo je poglavlje napisano zahvaljujući pomoći onoga tko je živio vrlo blizu mons. Escriva. Autor je zahvalan velečasnom Javieru Echevarriji za njegov doprinos, pisani i snimljeni, te na velikodušnosti pri uzimanju vremena kako bi se prisjetio događaja i zapisao ih na temelju zahtjeva koje je imao autor. Zahvaljujući njegovoj pomoći, bilo je moguće rekonstruirati devet faza, objavljenih do sada, u životu mons. Escriva: devet ljeta od 1965. do 1973.

Ulomak iz 17. Poglavlja knjige *El Hombre de Villa Tevere: los años romanos de Josemaría Escrivá*, Pilar Urbano, izdavač Plaza y Janes, Barcelona, 1995.

pdf | document generated
automatically from [https://opusdei.org/
hr-hr/article/radna-ljeta/](https://opusdei.org/hr-hr/article/radna-ljeta/) (20.03.2026.)